

Fornybar energi som utviklingspolitisk satsing

Utgiftsforslag / inntektsforslag:	Kapittel og post:	Budsjettvirkning:
Øremerking av midler til å fremme desentraliserte løsninger for fornybar energi i lavinntektsland	Kap. 162 post 72	+ 500 mill. kr
Bilateral bistand øremerket desentraliserte løsninger for fornybar energi i Afrika sør for Sahara	Kap. 159. post 75	+ 250 mill. kr

Verbalforslag:

Garantirammen for fornybar energi økes og begrensninger for investeringer i lavinntektsland fjernes.

Det utredes en ordning for bistand til økt kompetanse på klima- og omstillingsrisiko i utviklingsland med olje- og gassforekomster som en del av programmet Energi for utvikling (EFU).

To tiltakspakker for bistand til fornybar energi

Fornybar energi skal bli en hovedsatsing i norsk bistandspolitikk, sier Hurdalsplattformen, gjennom blant annet å omgjøre programmet Olje for utvikling til Energi for utvikling (EFU). EFU som nytt program mangler konkrete ambisjoner og innhold, og det skilles ikke i dagens bistand klart nok mellom mål om eliminering av energifattigdom og utslippsreduksjon. Disse bør forsøkes å nås med forskjellige tiltak. Eliminering av energifattigdom fordrer en markant styrking i bistandsbudsjettet samtidig med oppnåelse av bærekraftsmål 8 (inkluderende økonomisk utvikling). Desentraliserte løsninger for fornybar energi er best egnet for å eliminere energifattigdom i utviklingsland. To summer bør derfor øremerkes dette formålet i land med høy energifattigdom.

I den foreslåtte statlige garantiordningen for fornybar energi i utviklingsland prioriteres risikoavlastende tiltak i så stor grad at ordningen blir mindre effektiv. Dette gjelder spesielt taket på 30% av garantier som går til prosjekter i lavinntektsland. Denne begrensningen går på tvers av statens ambisjoner om å avskaffe energifattigdom, og kan føre til at gode prosjekter i lavinntektsland ikke prioriteres. Norad og Norfund har tilstrekkelig kompetanse til å risikovurdere prosjektene uten en slik regel. Norge bør som Sverige øke garantirammen over tid fremfor å holde den fast.

Støtte til risikovurdering bør være en del av bilateralt samarbeid under EFU

En rekke lav- og mellominntektsland vurderer å øke sin produksjon av fossil energi. Slike investeringer innebærer en stor risiko for enkeltland, da global etterspørsel etter både olje, gass og kull er estimert til å falle betydelig i løpet av de neste tiårene. I dag har dessverre ikke alle land tilstrekkelig kompetanse for å vurdere denne risikoen. Derfor bør EFU prioritere kompetansebygging innen vurdering av klimarisiko og overgangsrisiko knyttet til endring i energimarkedet, og i forhold til sin egen energisikkerhet med fornybare kilder. Et slikt tilbud bør utredes og videreformidles til potensielle partnerland i EFU, og eventuelt andre aktuelle utviklingsland.

Viktig presisering om budsjettforslagene:

Bistand til fornybar energi videreutvikles og organiseres i to forskjellige tiltakspakker: Den ene skal primært oppnå bærekraftsmål 7 og 8 i lavinntektsland og områder med høy energifattigdom, og den andre skal primært oppnå bærekraftsmål 7 og 13 i mellominntektsland og andre utviklingsland med høye utslipp.